

29 sep 2020 -15:22

Eerste steen gelegd van de nieuwe gevangenis in Dendermonde

Op 29 september 2020 werd de eerste steen gelegd voor de nieuwe gevangenis in Dendermonde. Deze zal de huidige gevangenis in het centrum van de stad vervangen. De nieuwe gevangenis zal plaats bieden aan 444 mannelijke gedetineerden en is gericht op een humane visie op detentie. De bouwwerken zullen tegen eind 2022 voltooid zijn.

Koen Geens, Vice-eersteminister en Minister van Justitie, belast met de Regie der Gebouwen, en Minister van Europese Zaken:

"Ik geloof sterk in een samenleving waarin de gedetineerde beter uit de gevangenis komt. Een moderne gevangenis cultuur kan daartoe bijdragen. Zo zal er in de nieuwe gevangenis van Dendermonde voldoende ruimte zijn voor werk, opleiding en activiteiten. Het splinternieuwe complex, uitgerust met zonnepanelen en een waterzuiveringsinstallatie, moet eind 2022 klaar zijn en zal plaats bieden aan 444 gedetineerden."

Piet Buyse, burgemeester van Dendermonde:

"Dendermonde is al eeuwenlang de zetel van rechtbanken en dus een stad met een gevangenis. Door de bouw van deze nieuwe gevangenis wordt deze functie verankerd voor de toekomst. Dat stemt mij en mijn stadsgenoten bijzonder tevreden!"

Marc Peeters, Board Member - Managing Director BAM Belgium bv & BAM Interbuild bv:

"Wij stonden ook al in voor de realisatie van de nieuwe gevangenis in Beveren, die in 2014 in gebruik werd genomen en qua ontwerp sterk lijkt op die van Dendermonde. Wij kijken ernaar uit om nu verder te bouwen op het gezamenlijke succes in Beveren!"

Masterplan voor detentie en internering in humane omstandigheden

De gevangenis wordt gebouwd in uitvoering van het "Masterplan voor Detentie en internering in humane omstandigheden" uit 2008. Dit Masterplan houdt onder meer in dat er nieuwe gevangenissen worden gebouwd om de sterk verouderde inrichtingen - zoals die van Dendermonde die uit 1863 dateert- te vervangen en dat bestaande inrichtingen worden gerenoveerd om extra capaciteit te creëren en de overbevolking in de gevangenissen terug te dringen. Het plan werd herhaaldelijk verder uitgewerkt, aangepast en aangevuld. In november 2016 werd een derde Masterplan goedgekeurd met een nieuw langetermijnbeleid.

De nieuwe gevangenis van Dendermonde maakte nog deel uit van het eerste Masterplan, maar door verschillende juridische procedures liep de start van de werken vele jaren vertraging op.

De andere gevangenissen voorzien in het eerste Masterplan zijn al enige jaren geleden gerealiseerd en in gebruik genomen. Het gaat om die van Marche-en-Famenne (2013), Beveren (2014) en Leuze-en-Hainaut (2014).

Realisatie via een DBFM-overeenkomst

De gevangenis van Dendermonde wordt, net als de andere nieuwe gevangenissen, gerealiseerd via een publiek-private samenwerking door middel van een DBFM-overeenkomst. "DBFM" staat voor "Design", "Build", "Finance" en "Maintain" en houdt in dat zowel het ontwerp, de bouw, de financiering als het onderhoud van de gevangenis worden uitbesteed aan een private partner via één geïntegreerd contract.

De private partner stelt het gebouw gedurende 25 jaar ter beschikking aan de federale staat, die hiervoor een jaarlijkse beschikbaarheidsvergoeding betaalt. Op het einde van het contract neemt de federale staat de gevangenis over.

De DBFM-opdracht werd toegewezen aan het consortium BAM PPP dat ook instond voor de realisatie van de nieuwe gevangenis in Beveren, die qua ontwerp in grote lijnen het evenbeeld is van die van Dendermonde.

Locatie

De gevangenis wordt gebouwd op een terrein aan het Oud Klooster in Dendermonde, afgebakend door de spoorweglijn in het zuiden, de Dender in het westen, de Oude Dender in het noorden en de oude stadsvesten in het oosten.

Er werd een nieuwe toegangsweg aangelegd naar de site, die aansluiting geeft op de Gentsesteeweg ter hoogte van de Ooiebrug en langs de Dender loopt. Op die manier wordt de verkeersoverlast voor het woongebied (de Boonwijk) tot een minimum beperkt.

Een humane gevangenis

Het concept van de gevangenis is vernieuwend en sluit aan bij een humane en evoluerende visie op detentie. Die visie is gericht op de voorbereiding van de gedetineerde voor een herintegratie in de samenleving. De gevangenis ziet er uit als één geheel, maar tegelijkertijd blijven de aparte functies van elkaar te onderscheiden. Dat draagt bij tot een goed oriëntatiegevoel en stimuleert het gemeenschapsgevoel.

Vier afzonderlijke bouwdelen

Het gevangeniscomplex zal uit vier afzonderlijke bouwdelen bestaan:

- Het inkomgebouw, inclusief de strafuitvoeringsrechtbank.
- Het dienstengebouw, dat zal bestaan uit kantoren voor de administratie, een sportcomplex, een bezoekerscomplex, de afdeling beperkte detentie en een onthaalcomplex voor de gedetineerden.
- Het cellulair gedeelte met vier cellenvleugels rond één centrale toezichtkern. Het cellulair gebouw zal bestaan uit drie verdiepingen en een zolder met technische installaties. Door de helling van het dak kan er via de rechtopstaande ramen veel licht doordringen tot in de cellenvleugels.

De cellenvleugels zelf zullen bestaan uit open galerijen, voor meer transparantie en een groter veiligheidsgevoel. Door hun specifieke vorm ontstaan er "atria", binnenplaatsen, die centrale ruimtes creëren. Ze worden langs de kant van de centrale toezichtkern gebouwd, zodat de werknemers een goed zicht hebben op de celdeuren.

De cellen zijn voorzien voor één of twee personen en beschikken over een eigen sanitaire ruimte. Er wordt gestreefd naar een grote overzichtelijkheid, veiligheid en een goede ruimtelijke belevingskwaliteit.

- Het logistieke gebouw met ateliers, keuken en een wasserij.

De overgang tussen de vier afzonderlijke bouwdelen gebeurt via verbindingsgangen die bestaan uit glazen

lamellen. Ten slotte zal de gevangenis twee gesloten “wandelingen” hebben en vier binnentuinen.

Rond de gevangenis wordt een watergracht aangelegd en een ruime groenzone voorzien, die als visuele en akoestische buffer dient voor de omwonenden. Er worden ook een personeels- en bezoekersparking aangelegd.

Duurzaam energiebeleid

Er zal hernieuwbare energie worden opgewekt met fotovoltaïsche zonnecellen en warmtekrachtkoppelingscentrales. Op het dak worden waar mogelijk zonnepanelen geplaatst. Het hemelwater wordt gerecupereerd en hergebruikt en het complex krijgt zijn eigen biologische waterzuiveringsinstallatie. De elektrische installaties in het gebouwencomplex zijn er op gericht zo efficiënt en energiezuinig mogelijk te zijn.

Toegankelijkheid voor personen met beperkte mobiliteit

Het hele complex zal integraal toegankelijk zijn voor personen met beperkte mobiliteit. Zo worden onder meer aangepaste parkeerplaatsen en cellen en aangepast sanitair voorzien en ribbeltegels voor slechtzienden in het bezoekersgebouw.

Beperking van de hinder voor de omwonenden

Om de hinder voor omwonenden tijdens de werf te beperken, worden allerlei maatregelen genomen, zoals het gebruik van zoveel mogelijk geluidsarme apparaten, het regelmatig sproeien om zo de stofhinder te beperken, bewaking van de werf,...

Het werfverkeer verloopt via de nieuwe toegangsweg en er wordt ook ingezet op milieuvriendelijkere alternatieven. Zo verloopt de aan- en afvoer van grond en steenslag deels via de waterweg. Dankzij deze transporten via schip worden maar liefst 1.200 vrachtwagentransporten uitgespaard.

Technische fiche

Eigenaar: Belgische staat

Bouwheer: Regie der Gebouwen

Eindgebruiker: Federale Overheidsdienst Justitie

DBFM-consortium: BAM PPP

Consultancy: Stibbe (legal), Rebel Advisory (finance), eld (technical)

Duur van de werken: augustus 2020 - eind 2022

Termijn terbeschikkingstelling: 25 jaar (daarna neemt de federale staat de gevangenis over)

Beschikbaarheidsvergoeding: ongeveer 15 miljoen euro per jaar (BTW inbegrepen), gedurende 25 jaar

Oppervlakte site: 11 ha

Oppervlakte gevangenis (bruto): ongeveer 31.000 m²

Capaciteit: 444 plaatsen

Regie der Gebouwen
Gulden Vlieslaan 87 / 2
1060 Brussel
België
+32 2 541 65 11
<http://www.buildingsagency.be>

Johan Vanderborght
Woordvoerder
+32 (0)479 31 26 91
johan.vanderborght@buildingsagency.be